

NUMINE SANCTISSIMÆ TRIADOS
DUCE ET LUCE AFFULGENTE!

39

De
L O C O
THESES PHYSICÆ,
Quas

Cum consensu Excellentiss. Philosophicæ facultatis Do-
cani in celeberrimo Succorum Lyceo Salano

SUB TUTAMINE

M. JOHANNIS L. STA-
LE NI Græcæ Ling; ibidem pro-
fess. P. & Ord. præceptoris sui fidelissimi ho-
norifice jugiter respiciendi.

Exercitij gratiâ placida disquisitioni pro ratione
ingenij publicè submittit

In auditorio Gustaviano ad diem 20. Sept.

Sveno Giflonis Spinerus Swed. Disputator:
S. R. Stipend. iconem hunc ejusdem gra-
dualem de VERACITATE,
vid. libr. Disputationes
et orationes miscellanea-
rae. Tom. 2. p. 2. s. 2. 2. 2.

U P S A L I A E,

Imprimebat Eschillus Matthiae, Anno

M DC XXXIV.

Venitudo, Humaniss: ac Droliss: D. Magno H. Pastor
in aiz, factori suo singulari,

enri:
Merig:
Hart

Reverendo admodum in Christo Patri, Authoritate ac insigni
eruditioris Excellentia gravissimo Viro ac Dn.

Dn. M. NICOLAOKR-
KIO inclytæ Diæcœsewæ wex: Episcopo dig-
nissimo, Mecænati suo debitâ animi re-
verentiâ jugiter colendo.

*Viris insuper Reverendis, Clariß: præstantiis: nec non Venerabi-
libus, Venerandis, Humanis: ac Doctiis:*

Dn. M. Johanni Baazio past. Dn. M. Hermanno Dusæo
junecop. longè digniſſ.

Dn. M. Petro Spakero past. Dn. M. Erico Gilonis Spi-
nero past. & præp. in Resso
telæ Fratri suo chariſſ.

Dn. M. Erasmo Georg. Gram-
matæo past. & præpos: in Hæ-
thuna meritiſſ.

Dn. M. Nicolao P. Schuth
past. in Lægga integerrimo

Dn. Troelio Scarp past. in
Langarid fidelisſ.

Dn. Magno H. past. in Ås
fidelissimo.

Dn. Jacobo B. pasto. in Fors-
heda pervigilans.

Patribus meis, Patronis colendis, Mecænatis, fautoribus nec
non amicis plurimū respiciendis, disputationem hanc, in
debita ut gratitudinis ita reverentia declaranda Thessa-
lam, consecrat ac dedicat reverenter

Autor &c.

T H E S I S I.

Ortuli iam Physiologici amænitatem perlustrandam, nunime Sacro-sancta ~~re~~ ^{ad} aspirante, ingressuri corporis naturalis quedam affectio instar odoriferæ cujudam herbæ, considerationis quidem per quam jucundissimæ, sed cognitionis perquam subtilissimæ nobis sese in ipso planè limine offert, quam ut intellectui nostro quadantenus purificando, atq; trutinæ rationis nostræ licet imbecilliori depoliendæ exercendi & acuendi aliqua detur occasio, considerandam nobis proponimus. Quamvis autem verbis ipsius Scaligeri, de præsentis hujus materiæ consideratione ac inquisitione, intellectis annuere cogimur: Exerc. 307. Sect. 32. de Fortuna & Casus subtilitatum indagatione dicentis, quæ aut parum, aut nihil ad conficiendas machinas farinarias conducat vel expediat; intellectum tamen insciæ rubigine exuere simulac ad alia acuere videatur. Juro igitur Physico frequens loci cognitionis incumbit consideratio & indagatio: Vix enim in hac universa rerum machine reperitur ullum corpus merè naturale, quin in loco aliquo, modo, tanquā in propria sede existit, siquidé quod nullibi est, esse verè negatur existens, juxta mentem philosophi L. 4. ph. Ergò si corpus sit existens, exceptâ ultimâ sphærâ, in loco esse necesse est.

2. Loci hanc nobis considerationem cognitu longe

A 3

di-

769.

difficilem aggredientibus, tantus ac tam inextricabilis opinionum plane diversissimaru labyrinthus undiq; occurrit ut fateri nos haudq; diffiteri oporteat, si alias alicubi verus invenitur ἀφελομ. Aristotelic^o, hic locum quod sibi vendicare maximè velit: ὡντος τὸ τῶν, νυκτερίδων ὄμματος περὶ τὸ φέγγος ἔχει πάμεθητος, οὐτοὶ οὐδὲ τῆς ημέρας ψυχῆς οὐτοὶ περὶ τὸ φύσει φανερώτατο πάντων. l. i. Met. c. i. Quae de re breviter, quantum citra perspicuitatis iacturam fieri poterit, agere consultum nobis esse videtur.

3. Eam ob causam, ut ab illius cognitionis indagatione abstineamus vel abhorreamus, quominus, quantum poterimus, inquiramus ac scrutemur ejus naturam, minimè convenire apparet: *dificilia enim quam sapè sunt pulchra;* Etiam si in profundis naturæ mysterijs ad notitiæ apicem, in cuius inquisitionem anxiè incubim^o, pervenire haud contingit, in via tamen ad eandem tendente versari, insigne quo^m mereatur existimamus encomium.

4. Thesibus hisce quasi proœmij loco præmissis ipsam rem proprius iam accessuri, locum imprimis *physicum omnino dari*, astipulante nobis seniori philosophorū scholā, præsupponimus ob rationes satis superq; evidentes: quarū prima stabilitur ex translationum vicissitudine corporum naturalium, quæ facile transferri de loco in locum alium queant. Altera nec minus redditur firma ex motu corporum simplicium: quodvis enim elementum naturaliter fertur in suum locum. Deinde generalem ac succinctam hujus materiae considerationem, definitio-
*Magir. l.
1. c. 8.
Jacob.
Mart. l. i.
de loco c.
I.*
nis videlicet, divisionis nec non ejusdem proprietatum expositione ac explanatione, ablata facunda aliás errorum matre, Homonimiā, quodammodo nobis exhiberi ac innotescere speramus.

5. Quippè quam ut obtineamus, quædam ipsi definiti-
oni

oni erunt præmittenda, quorum quin expositiones deluident loci naturam, ejusq; explicationi maximè inserviant, nullum esse dubium videtur: horum nimirum terminorū Locabilitatis, Locationis, nec non loci, discrimina, quæ distinctè esse putamus expendenda, minimeq; negligenda sine ingrata discursus nostri remora, quod ex eorundem explanationibus satis liquido constabit.

6. Siquidem per terminū locabilitatis denotatur aptitudine seu potentia quædam, omnib^o omnino corporum naturalium speciebus singulisq; individuis insita ac congenita, quā nullā non horula respiciunt locum, ut locutio minime videatur erronea; *quodlibet corpus mere naturale est locabile & quodlibet locabile est corpus &c.* vid. Bluth. d. 7. ph. de loco. Interim tamen locabilitatem proximam esse causam efficientem, quæ rem creatam in loco constituit secundum quam etiam aliquid in loco esse possit, nequamprætendimus: *Cum nulla potentia producatur in actu, nisi per actum, sive per aliquod ens actu;* quam ob causam necessariò requiritur corpus recipiens & continens, quo dato, tum illa locabilitas fit actu locatio, & corpus in loco constituit vid. Jacob. Mart. l. 2. de loco c. 31.

7. Deinde voce locationis innui ac significari non cuiusvis, sed locati tantum corporis applicationem sive actualē collocationem ad locum, qua corpus quoddam recte indigetatur locatum, liquido liquet exindē, quod locanti & locato relatorū sint ingenia, ergo loco & locationi relationum. *Omne autem relatum quod per suam denominetur relationem facile patet, sic locans à loco & locatum à locatione,* denominationem sortiri minimè est inconveniens: atq; ut locans ad locatum, ita locus ad locationem activè, & è contra, hæc passivē sese habeant, statuitur vid. Jacob. Mart. l. 2. de loco c. 31.

loco

8. De tertio vocabulo nimirum *Loci*, quē mānūper esse deprehendim⁹, qua igitur significatiōe juxta mentem philosophi commode accipiatur, prænotandum erit: minimē enim tam latē ut salutetur locus pro aliquo nō hoc modo omnes omnino res, excepto tantum Deo, in loco esse, h.c. in certo ubi vel determinata præsentia, dum alicubi esse feruntur. Neq; pro aliquo spatio sive intervallō medio, quo duorum pluriumvē corporum moles à se invicem distant, undē locus dicitur longus & latus. Multò minus pro intervallō sive loco imaginario, acceptandus erit.

9. Deniq; hic *locus* Aristotelicus accipitur pro corporis continentis affectione vel superficie concava, quā aliud corpus circumscribitur æqualiterq; ambitur: Sic locus aquæ in vase inclusæ est extremus terminus sive superficies vasis concava, aquam immediatè tangens ac circumscribens. Hanc affectionem omnibus competit sanè corporum naturalium speciebus primariō; Individuis autem secundariō propter species, quod ex logicis constare potest.

10. Cum reperiantur aliquot ferē variarū sententiarū myriades de accuratâ loci definitione, quam philosophus ipse l. 4. phys. c. 4. nobis reliquit pervolvendam hujus modi: ὁ πάτερ της φιλοσοφίας αὐτὸν πέποντο. Locus est terminus extremus seu corporis continentis superficies concava per se immobilia primò: haud quidē exigua opus esset explicatio; sed ratione temporis iam illam paucis thesibus perstringere animus est.

11. Appositæ definitioni ratione uberioris ejus explanationis, quasdā loci proprietates ab ipso philosophorū Antesignano enumeratas immediate subjungere placet, quarum forsan notitia non parum lucis asserre potis est.

12. Primò igitur affirmamus, loci officium in ambien-
do & circumscribendo undique locatum; absq; ulla intermissi-
one

Definitio *Loci*.

1. Prop. *Loci*.

one occupatum esse. Veritas hujus axiomatis mutuo loci & locati respectu suffulcitur; Nam illud corpus existit in loco, extra quod datur aliud corpus ipsum locans ac undiq; circumstans.

13. Locum à locato intrgrā & salva remanente essentia se- 2. Prop.
jungi omnino posse, haudquam negamus Clarescit e- Loci.
nim exinde quod locus sit externa locati affectio, quam cor-
pori circumdanti, minimè vero locato in esse statuimus;
alias non posset aliquid corpus naturale de loco in locum
alium moveri: nec ulla res appetere suum locū naturalem,
quod sanè esset contra congenitam rei naturam. Quo-
circa liquidò liquet locum neutiquam esse partium in lo-
co dispositionem, quippe quæ intrinsece existit & inhæret.

14. Locum abstractè sumptum locato esse aqualem, eoq;
nec majorem, nec minorem statuitur. Locum hic intelli-
gendo proprium, non autem pro corporis crassitie, quæ
locato major esse potest: sed præcise pro locantis super-
ficie acceptum: ac ita formaliter intellectum immediate &
per se absq; medio aliquo intercedente, locum esse corpo-
ris, totumq; continere contentum statuimus, negando
locum aſle basin corpori subjacentem, ut kckermanno pla-
cuit; suffragium nobis infallibile Jacob. Mart. l. i. d. loc.
c. 40, cum universa seniorū philosophorū turma præstat
ac præbet.

15. Locum proprium per se & sua naturā immobilem 4. Loci
esse remur, Nam quatenus est corporis ambientis superfi- Loci.
cies, eatenus moveri formaliter haud unquam potest: si-
quidem nullo modo ipsius loci formale, sed aliquando
eius materiale variari queat, ut locus artificialis per acci-
dens ad motum locati moveatur. Si locus non esset
immobilis ē medio tollatur omnis motus localis. Jacob.
M. l. i. d. loc. c. 32.

3. prop. loc. 16. *Locum suis differentijs, supero nimirum & infero, dextro & sinistro per naturam esse præditum assertere non addubitamus. Omni enim globo vel spheræ sunt hæ differentiæ: superum est spheræ circumferentia, inferum ejusdem centrum: ut in globo mundi corpora, quæ ad cælum tanquam ad globi hujus circumferentiam proximè accedunt, in loco natura superiori: quæ vero circa terram & centrum, illa in loco natura inferiori esse, rectissime dicuntur. Vid. censuram Jacob. M. l. 2. c. 4. d. loc.*

Genus loci. 17. Leviter sic præmissis loci proprietatibus, *superficiem* in definitione loco generis recte assignatam esse concludim⁹, strenue negantes basin Keckermaniam, quæ locatio *equalis esse nequit*: nec *dispositionem* partium in toto pro genere esse salutandam, quoniam *externa corporis affectio* non est: Nec deniq^u; *trinam pro loci genere dimensionem*, siquidem hæc etiam est *intrinsecum* quid, acceptandam esse arbitramur.

18. *Differentiæ specificæ respondent verba definitio- nis immobilis primò, quibus omnino vocabulis exprimitur loci *formale*. Immobilitas hæc deprehenditur diversi- mode & inæqualiter attribui locis. Nam 1. *Ku^clos* &^q *zcis-* *tw^c* est locorū principalium directè oppositorū Zenith, scilicet & Nadir; extremitas enim orbis licet moveatur, inter- rim non variatur. 2. *Immobilitas* loci est respectu corporis co- tenti, quatenus *Qwæg* de loco transfertur in locum alium, nam post motionem locati, immotus ipse remanet locus. 3. *Immobilis* locus dicitur *ratione mundi partium*: quia in- finitus locus nunquam fieri potest supremus; licet res ali- qua naturalis ex infimo ad supremum, vel econtrà ex hoc ad illum feratur locum 4. *Immobilitas* adscribitur lo- co, ratione non semper ipsius superficie, quæ cum re lo- cata*

cata simul existit, & proprié locus dicitur; sed respectu totius corporis continentis Arist. tex. 41. Sic hasta in plano campo defixa, licet passim immediatam extremam superficiem mutet, immobilem tamen respectu totius aëris locum habet.

19. Cum quodvis extremum seu circumstans, rei locum in definitione sua intellectum Philosophus noluerit: *Divisio* necesse igitur est cum illo locum, in *communem & proprium dispescamus.* *Loci*

20. In communis loci ambitu plura corpora simul, non *per se & immediate;* sed *secundariè & mediataè* continantur, à saniori philosophorū scholā haud negatur: sic Academia est communis locus mediataè, mediatione vide- licet proprietorū, docentium & dissentientium in ea existen- tium. *Quid com: Locus.*

21. Locus proprius, cuius in definitione potissimum fit mentio, est extremus terminus proximè & immediatè rem locatam tangens & circumscribens; subdividitur etiam in *Naturalem & Violentum.* *Quid Locus prop:*

22. Naturalis locus est, ad quem quodvis *corpus naturale,* propensione quodam naturali vergit, atq; in eodem quiete ac conservatur. Sic singula elementa ad sua- tendunt loca, inq; eis quiescunt idem judicium esto de compositis ex elementis.

23. Violentus indigetur locus, in quem aliquod de- truditur corpus *externā vi & efficaciā;* quā de re in eodem suapte sponte quiescere, ac conservari vix unquam potest. Sic lapis in sublimi projectus, vel poma in arbore pendentia &c. Hic subsistimus, cum calamo, ut ea, qna par esset, prolixitate hujus materiae sublimitatem inquiramus ac perstringamus nequaquam permittitur: supplices De- um ter optimum quaterq; Maximum veneramur, quod nos

nos in nostris locis existentes jugiter salvos ac incolumes
vivere clementissimè provideat atq; benignissimè largia-
tur.

Corollaria.

1. *Unum corpo simpliciter naturale, citra destructio-
nem essentiae, virtute naturali in duobus locis si-
mul esse nequit.*
2. *Unum corpus movōν, virtute divinā potest aetū
esse supernaturaliter πλύνων.*
3. *Corpora gloria in cœlo beatorū existentia, phy-
sico in loco esse, ut calvinianis placet, ne quaquam
statuimus.*

Π ΑΡ ΕΡ Γ Α.

1. *Πολυθρύλην hoc: Antiquissimum ἀπόλετον, antiqui-
tate doctrinæ, quodcumq; esse verissimum, maxi-
mè verum judicatur ac infallax.*
2. *Uſus tormentorum militarium licitus ac honestus
esse posſit.*
3. *Sagarum per aquam probatio, quam Scribonius
approbare conatur, maximè fallax ac incerta est,
ut insontes à reis djudicari nequeant.*

